Sensorveiledning REL2250 – Islam - myter og levd religion - Vår 2025

4 timers skoleeksamen.

Alle eksamensspørsmålene tar for seg store og sentrale temaer som er grundig behandlet i flere deler av pensumlitteraturen, inkludert i egne bøker med dette som hovedtema. De har også vært gjennomgangstemaer på forelesninger og seminarer, i forelesningsmateriell publisert i Canvas, og i frivillig kollokviesamling og eksamenstrening med masterstudent.

Eksamensspørsmål:

Studenten skal besvare to av fire spørsmål. Svarene vektes likt og karakteren settes ut fra en samla vurdering av svarene.

Spørsmål 1: Beskriv ulike islamske forestillinger om Muhammed i minst to forskjellige historiske tradisjoner, i ulike perioder eller områder.

Spørsmål 2: Gjør rede for imamatet (imamlæren) i sjia-islam. Gi eksempler på ulike typer religiøse ledere i sjia og i andre islamske tradisjoner.

Spørsmål 3: Bruk Koranen og hadith som utgangspunkt og gjør rede for hvordan de brukes i ritualer/praksis og/eller kunstneriske uttrykk.

Spørsmål 4: Gjør rede for islamsk rettsvitenskap. Hva er det, hva er kildene, og hvordan har det utviklet seg?

Vurdering

Sensor skal vurdere om studenten svarer tilfredsstillende på spørsmålene, holder seg innenfor rammene av spørsmålenes tema, viser evne til refleksjon over fagstoffet samtidig som de redegjør for sakkunnskap. Evnen til å drøfte og reflektere vektlegges. Det er ikke nok å reprodusere sakkunnskap fra pensum og undervisning, men besvarelsene skal vise hvordan

studentene har bearbeidet, forstått og analysert stoffet, og dermed vise graden av faglig modenhet, i tillegg til sakkunnskap.

Sensor vektlegger følgende elementer i vurderingen av besvarelsen:

- Viser god oversikt over og forståelse av pensum.
- Følger en logisk oppbygging og inneholder viktige elementer
- Viser sakkunnskap, bruk av fagtermer på relevant måte, viser innsikt i ulike deler av i islams tradisjoner og variasjoner i muslimers praksis og fortolkning.
- Unngår gjentagelser og utenomsnakk, synsing, ubegrunnede påstander og generaliseringer.
- Viser evne til selvstendig arbeid, refleksjon, sammenligning, kontekstualisering og drøfting av ulike måter å forstå fenomener.
- Viser kunnskap om relevante sammenhenger, nyanser, prosesser, perspektiver og begreper.
- Analysene er basert på faglige perspektiver, er drøftende og teoretisk forståelse samt skillet mellom religionsvitenskapelige og religiøse perspektiver og forståelse for det overordnede analytiske begrepsapparatet (deskriptivt versus normativt, essensialisme, antropologisk innfallsvinkel, autoritet, legitimitet, mm).

Sensoren legger mindre vekt på:

- Rett transkribering, rettskriving og syntaks.
- Siden dette er en skoleeksamen, er det ikke krav om å føre opp kilder. Det skinner likevel gjennom i oppgavene om studentene har oversikt over pensumlitteraturen.

Kjennetegn på gode besvarelser

Spørsmål 1: Beskriv ulike islamske forestillinger om Muhammed i minst to forskjellige historiske tradisjoner, i ulike perioder eller områder.

Vurdering: Gode besvarelser kan forklare Muhammeds sentralitet i islam og kan skille mellom emiske og etiske kilder til Muhammed som historisk og mytisk skikkelse. Videre avgrenser besvarelsen seg tydelig til minst to forskjellige historiske tradisjoner i ulike perioder eller områder og viser kunnskap om noen trosfortellinger knyttet til Muhammed.

Spørsmål 2: Gjør rede for imamatet (imamlæren) i sjia-islam. Gi eksempler på ulike typer religiøse ledere i sjia og i andre islamske tradisjoner.

Vurdering: Gode besvarelser kan redegjøre for imamatet (imamlæren) og forklare at det anses som et særtrekk ved sjia-islam. Gode besvarelser knytter det til autoritet og trosfortellinger og viser innsikt i variasjoner i muslimers tro og praksis, inkludert variasjoner innenfor sjia-islam, for eksempel at det finnes ulike retninger innenfor sjia-islamsk tradisjon. Gode besvarelser viser også en oversikt over viktige religiøse ledere i sjia-islam, samt andre islamske tradisjoner, og forståelse for deres rolle, for å fortelle noe om sjia-islam, lederskap og autoritet i dag. Det er et stort pluss om besvarelsen også knytter det til fortellinger om sjia-muslimers som en religiøs minoritetsgruppe.

Spørsmål 3: Bruk Koranen og hadith som utgangspunkt og gjør rede for hvordan de brukes i ritualer/praksis og/eller kunstneriske uttrykk.

Vurdering: Gode besvarelser redegjør for hva Koranen og hadith er, samt deres betydning for ritualer/praksis og/eller kunstneriske uttrykk, og viser en utvidet forståelse av Koranen og hadith som mer enn «bare» viktige tekster. Videre, viser gode besvarelser også forståelse for hva ritualer/praksis og kunstneriske uttrykk kan være og gir eksempler på dette. Også her viser gode besvarelser innsikt i ulike deler av i islams tradisjoner og variasjoner i muslimers praksis og fortolkning, for eksempel når det gjelder interne diskusjoner om blant annet kunstneriske uttrykk i islam.

Spørsmål 4: Gjør rede for islamsk rettsvitenskap. Hva er det, hva er kildene, og hvordan har det utviklet seg?

Vurdering: Gode besvarelser redegjør for hva islamsk rettsvitenskap er og viser til sentrale begreper som *fiqh* og *sharia*, og de ulike prinsippene og metodene i islamsk rettsvitenskap og kan forklare disse. Gode besvarelser identifiserer kildene til rettsvitenskapen (f.eks. Koranen og hadith) og hvordan de brukes, og vise innsikt i forskjellige autoriteter/lærde innenfor islamsk rettsvitenskap (for eksempel *ulama*, *faqih*, *mufti*, *mujtahid*, *qadi*, *marja*). Gode besvarelser er innforstått med at islamsk rettsvitenskap var desentralisert og ikke kodifisert før senere og kan f.eks. vise til Wael B. Hallaqs inndeling i ulike «etapper» samt

redegjøre for ulike lovskoler og vise innsikt i forskjellene i utvikling i sunni- og sjia-islam (eller i hvert fall forklare at besvarelsen enten tar utgangspunkt i utvikling i sunni eller sjia).

Generell karakterbeskrivelse:

A - Fremragende prestasjon som klart utmerker seg.

B - Meget god prestasjon hvor det vises god vurderingsevne og selvstendighet.

C - Jevnt god prestasjon som svarer på oppgavene.

D - Akseptabel prestasjon, men med mangler/hull, ev. også uklarheter.

E - Tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. To sensorer er enige om karakteren.

F - Tilfredsstiller ikke minimumskravene. Stryk. To sensorer er enige om karakteren.

Sluttkarakter settes ut fra en samlet vurdering av oppgavebesvarelsene. Hvis en eller flere av oppgavene er så dårlig besvart at den ikke tilfredsstiller minimumskravene, trekker det kraftig ned og kan gi strykkarakter.